

A „MURAKÖZ“
megjelenik minden vasárnap.
Előfizetési árak:
Egészévre 4 frt. — kr.
Félévre 2 frt. — kr.
Negyedévre 1 frt. — kr.
A lap szellemi részét illető közlemények a „Muraköz“ szerkesztőségéhez, az előfizetési díjak pedig Fischel Fülöp könyvkereskedéséhez Csáktornyára küldendők.

MURAKÖZ

MEDJIMURJE

„MEDJIMURJE“
Izkuzi svaku nedelju
Čena mu je :
Na celo leto 4 frt — kr
Na pol leta 2 frt — kr
Na četvert 1 frt — kr
Sva pisma i pošiljke naj se pošiljaju „Uredništvu Medjimurja“ a predplata knjižaru Filipa Fischela vu Čakovcu.

VEGYESTARTALMU HETILAP | NOVINE ZA MEDJIMURSKI PUK.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP. — IZLAZI SVAKU NEDELJU

Csáktornya és a kereskedelem.

El nem lehet tagadni a Muraköz főhelyétől egy bizonyos fontosságot, melyet egyrészt a természeti és nemzetiségi viszonyok nyújtanak neki, s melyet más rész lakóinak a létért való küzdelemben kifejtett tevékenysége által vívott ki magának. El kell ismernünk, hogy haladás tekintetében óriási lépéseket tett az utolsó két évtizedben. Aki az évszázad közepén látta, az rá nem ismer a régi Csáktornyára. Bizony nem sok városkáról lehet ezt mondani. Ha e szép haladás okairól elmélkedünk, ugyan ezen okok összefüggése és következményei eszközt s módot nyújtanak nekünk némiképen a jövő fejleményeire is ugyszólván látónoki pillantást vetni.

A mi a természeti viszonyokat illeti, erre nézve elég szerencsés volt e vidék, igen szép előnyökben részesülni. Megemlítendő, hogy e viszonyok közül nemcsak a vidék termékenysége jön figyelembe, hanem azon összeköttetés is, mellyel a vidék a házával és a külfölddel bír. Mai nap ugyanis a természet, kereskedés nélkül el nem képzelhető. Az első a másik nélkül holt kincs, a kereskedés még csak tehetődik, ha a termelés hiányzik, ellenben hizik ennek bőségéből. E viszony természetes dolog és hasonlít a virág és a bogár közötti viszonyhoz. A virág edestáplakot nyújt a bogárnak s azzal jutalmazza meg a jó szolgálatot, melyet a bogár tesz neki; mert ugyan kevés virágból lenne gyümölcs, ha a bogár ott nem kaparászna a virág kelyhében s öntudatlanul nem rázná a virág himporát az ezt elnyelő bibe szára; ezzel végbe ment a termékenyülés s lehetségessé vált a mag kifejlődése. Lám, azért van az a sok szép és csunya bogár a világon.

No de térjünk vissza a tárgyra s vizsgáljuk, hogy a Muraköz minő előnyökben

részesült kiváló termékenységén kívül. Vesünk egy pillantást a térképre, ott Magyarország egész nyugati határán két fő kaput látunk nyílni a beáramló folyók völgyei által. Ott van az egyik, kettős bejárat, a melyet a Duna és a Lajta nyitottak Bécs felől, a másik a Muraközön van, melynek szintén kettős nyílása van, éjszak-nyugat felé a Mura völgyén, nyugatfelé a Drávaén. Van még egy harmadik, földrajzilag kisebb jelentőségű fő-ut, az, melyet a Rába nyitott. Hogy a Muraköz folyói és a Rába geographiai fontosságát összehasonlíthassuk elegendő felhozni csak azt a tényt, hogy a Dráva Pettau mellett, a Mura Murek mellett már is oly mélyen ereszkedtek le, a mely szintájt (niveaut) a Rába még csak Ikervárnál ér el.

Most nézzünk körül s szemléljük a határt, melyet ez a három főut a városok fejlődésére gyakorolt.

A nagy forgalom, mely e három főuton uralkodik, szükségképen bizonyos gócpontokban pontosul össze és ezekre támaszkodik. Hogy melyik hely növi ki magát ily gócponttá, azt többnyire a geographiai fekvés dönti el. Így támadt a Duna mellett Bécs, mely kedvező helyzetén kívül a fejlődési széknek köszöni nagyságát, azután Pozsony a folyamhoz közel Győr, továbbá Budapest, mely szintén kedvezőbb helyzetel bír sat. A Rába völgyében végbemenő közlekedésnek köszöni rohamos emelkedését Szombathely, mely szerencsés volt a Budapest és Győr felől Stájerország felé induló forgalmat magához terelni egy vasuti csomópont által.

Most tekintsük a Mura és a Dráva völgyét. E kettő közül jelentékenyebb a Dráva, mert Karinthia, Krajna és Triest felé nyitja meg az utat. Igaz ugyan, hogy a tenger felé az utnak csak kezdetét csinálta meg, no de a kezdettel is meg kell

elégednünk. Hiszen ha egy ilyen folyó nem az Alpokból a Dunába folyna, hanem mi-tőlünk az adriai tengerbe, az nagy hatalomra emelte volna az itt székelő nemzetet. Hogy egy ilyen folyó létezése mireánk magyarokra nézve előnyös lett volna-e az nagy kérdés mert akkor bevándorló őseink egészen más nép-viszonyokat találtak volna itt. Vegyünk mindent úgy amint van; más okok és előzmények a jelennel ellenkező állapotokat szültek volna.

Folyó helyett vasut kigyózik a Dráva völgyéből Triestig, már több mint husz év óta s igen jó szolgálatot tett a magyar nyers termények kivitelében. A Zakány-Fiumei vasut már jelentékenyen csökkentette a Magyarország-Trieszti forgalmat s ez által a N-Kanizsa-Pragerhofi vonal forgalmát is. Most azonban a hazánkat Schweitzerországgal egyenesen összekötő Arlbergi vasut megnyitásával ujjolag nemcsak teljesen vissza nyerte régi értékét e vonal, de jelentősége fokozódott is.

A Dráva völgye élénk forgalmat közvetített hazánk s a tenger között már régen a vasut létezése előtt. A Muraköz pedig tevékeny részt vett e forgalom közvetítésében a fuvarozás bő keresetforrást nyújtván a kitűnő borokkal bíró muraközi népnek. A muraközi ló egyrészt talán e közlekedésnek köszöni kiváló tulajdonságainak kifejlődését más részt a fuvarozó gazdák nagy gondot fordítottak a jó lovak tenyésztésére. Némely falu öregei még beszélnek nagy utazásaikról, emlékeznek a tengerre melyet Triesztben meg Fiumeban láttak, megfordultak Bécsben, Budapesten

(Folyt. köv.)

Valló Vilmos.

TÁRCZA.

Az én első hadtudományi dolgozatom.

(Folytatás.)

Levegőre, mozgásra volt szükségem, hogy a sok zürzavaros ákombákomtól megszabaduljak. A szellős parkba siettem, miután a kéziratot még előbb óvatosan iróasztalom szekrényébe zártam, ne hogy valami avatlatlan ember szeméi elé kerüljön.

Nem sokáig időztem a szabadban; a gróf hazaérkezett s megbocsátható érdeklődéssel keresett fel, hogy a kézirat sorsáról velem értekezzen. Őszintén és minden tétova nélkül elmondám neki nézetemet, nem titkolám, hogy a kézirat így, sem alakilag, sem pedig tartalmilag nem állja ki a leggyengébb kritikát sem, s hogy felkűldése a bécsi haditanácsához, meggyőződéseim szerint, egészen elhibázott dolog volna.

Dicséretével legyen mondva a nemes grófnak, s ezt igazi örömmel konstátálom, kedvőzlen bírálat egy pillanatra sem hozta ki szokott nyugalmából s nevetve és minden legkisebb ingerültség nélkül a következő választ adá, melyre ma is oly sok esztendő után egész élénken emlékszem. „Tudja mit, barátom, önnek jó tolla és feje van. — Sie sind ein verdammter Kerl, der Alles weiss —

irja meg nekem ezt az emlékiratot úgy, ahogy gondolja, hogy jó lesz. Ön tudja, hogy miről kell írnia, a többi önnek könnyű dolog. Ugye megteszi? Nagyon kérem és nagyon le fog kötelezni.“

A hiúság, hiszen fiatal ember voltam, meg a szeretet és tisztelet, melylyel a gróf egész családjára iránt viseltettem, rábírtak, hogy a kényes missiót habozás nélkül elfogadjam. Még az nap megcsináltam a dispoziációt. A bonyolódott ügyet éles bonczkés alá vettem s rendszert és világosságot igyekeztem abba hozni. Beosztottam a fejezeteket, azután egységes organikus összefüggésről gondoskodtam. „Der Offizier vor dem Feind und im Frieden“, „Pouvoir des Obersten“, stb. stb. — mind megannyi külön fejezetek voltak. S miután dicsérendő szorgalommal és buzgósággal, és anélkül, hogy a derék ezredes által egy pillanatig is háborgattattam volna, egy két nap alatt 5 vagy 6 ívet sürün tele írtam, megmagyarázható kíváncsisággal kerestem fel a grófot, kit éppen az istállóban találtam. „Ah, ön már készen van? hiszen ön valóságos arany ember“ mondá, midőn értesült, hogy az emlékirat elkészült. Azután szobájába mentünk, hol pompás havannák mellett elolvasztam a terjedelmes dolgozatot.

Sohasem arattam életemben ahhoz hasonló elismerést, milyenben a nemes gróf részesített, midőn a kéziratot felolvasám. Több-

ször félbeszakított, megszorítá kezemet, magasztalá tollamat, de mindenek felett csodálatra méltó katonai instinktusomat. Valóban, nem sok hiányzott s azt hittem, hogy a grófnak igaza van.

A kéziratot azután — egy árva szó sem lett azon változtatva — csinosan, tisztán leírtam, a gróf alá írta, s magam czimeztem a bécsi hadügyminiszterium illető osztályába és adtam postára. Hogy mi lett a sorsa? arról sohasem hallottam semmit; hanem ha az ezredes gyors és fényes előmeneteléről következtetést szabad vonnom az általa aláírt hadtudományi dolgozat értékére, úgy talán nem egészen alaptalan azon feltevésem: hogy azzal a döntő körök Bécsben teljesen megvoltak elégedve. X. gróf, ki a boszniai hadjárat alatt sokat emlegettetett, alig egy év előtt halt meg mint tábornagyság és hadparancsnok. Emlékét mindenki tiszteletben tartja, ki őt ismeré.

Ez volt az én első hadtudományi dolgozatom; nem az én hibám, hogy egyszerűs mind az utolsó is volt; azóta sokszor eszembe jutott Goethe ismeretes mondása:

„Es wächst der Mensch mit seinen böheren Zwecken.“

Dr. László Gyula.

Hirdetések.

CSILLAG-féle

HAJNÖVÉSI-ILLATKENŐCS

Nincs fejfájás!
Nincs haj elvesztés!
Nincs kopaszfej!
Nincs korpa!

csak szép haj!
csak sűrű haj!
csak hosszú haj!
csak finom haj!

de csak akkor ha az általam feltalált **kenőcs** használta-
tik, melyből saját hajaim **14 havi** használata után **185**
centim. hosszúságát elérte.

Alttalam feltalált

hajnövesztő kenőcs

kizárólag nálam kapható.

egy köcsög ára

HASZNÁLATI UTASÍTÁSSAL EGYÜTT

2 FORINT.

Urak, kenőcsöm használata után

RÖVID IDŐ ALATT

a legszebb szakált nyerik.

CSILLAG ANNA.

Czim: CSILLAG és TARSÁ BUDAPEST

Küldeték készpénz beküldetése, vagy utányét mellett, a
világ minden részébe 15-36.

ANNA CSILLAG.

KIVÉLYJELISŐLZIO HEMIS

RUHASZÖVETEK

Egy közép terméti ember részére jó tartós gyapjuból
jó gyapjuból 4 irt 96 kr.
Egy öltözetre { jobb gyapjuból 8 " " "
3-10 méter { finom gyapjuból 10 " " "
legfinomabb gyapjuból 12 irt 40 kr.

Utazó-Piadek drbja 4, 5, 8, egész 12 irtig. Legfin. öltözéket nadrag, felső kabát, kabát- és esőköpenyszövetek, Loden, menceskof, Kammgarn, Cheviot, Tri-cotok hölgyek részére- és tekeasztalposztó, toszkingot ajánl.

Alapítványt **JOH. STIKAROFSKY** ... 1866 ...
Gyári rakára Brünben. Minták postaberménesen küldetnek. Mintalapak a sza-bómáster uraknak bérmentetlenül küldetnek. 10 frion feltűli utánvétele küldem-nyek bérmentve. Állandóan több mint 150.000 o. é. irt, értékű rakatorem van, ennél fogva természetesen, hogy nagy világhíreket sok 1 egész 5 méternyi posztó-vegek maradnak, csak hogy ily posztóvegeket kénytelen vagyok jóval a készletesi aron alul tovább adni. Minden józanul gondolkozó ember befogja látni, hogy e kis posztóvegekből minták nem küldhetők, mivel néhány száz minta rendelkezésénél e végből mi sem maradna, enné fogva tehát valóságos széljelgés ha posztókereske-dési czegek posztóvegekből mintákat hirdetnek, mert ez esetekben a minták egész darabból és nem végekből valók, ily eljárásnál a szándék ösmeretes. Még nem felelő posztóvegek kicseréltetnek, vagy a pénz visszaküldetnek Levelezések ma-gyar, német, cseh, lengyel, olasz és francia nyelven fogadhatnak el.

Singertrasse 15. PERRHOFFER S. FELLE BÉCSBEN.

Vértisztító labdacsook

esélit egyetem... labdacsook neve alatt; ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csak egyen alig 1 évezit beleség, melyben a labdacsook csodás hatásukat észszeresen be nem bizonyították volna. A legkiválóbb esetben, melyekben minden alkalmas főtött ezen labdacsook szá-ma százszor és a legújabb idők alatt teljes gyógyulást eredményeztek, a **dobos 15 labdacsook** 21 kr. 1 telercs 6 do-bos 1 irt 5 kr. bérmentve utánvéttel megküldetnek, 1 irt. 10 kr. (1 telercs) kevesebb nem küldetik szét. Postai utá-nvéttel megküldetnek 5 forintban által csakis az ősszegnek postautólvány melléti beküldésével, megküldetnek és legsu-lyosabb betegségekben egészsegük helyreállítását kósorják. Aki csak egyszer kísérletet tett velük, tovább ajánlja. A számtalan kö-zös iratok közül is mellékelve költünk nek.

semmi más szer nem használ, a legcsodásabb gyógy-erőt tanúsították. A nők vérfolyásánál, rendellen-hávi tisztulásnál, húgyrekedésnél, glisztnánál, gyó-morgyengésnél és gyomorgörccsnel, szédülésnél és sok egyéb bajnál gyökeresen segítettek. Teljes bi-zalommal kérék még 12 telercsét.

Kauder Károly.
Mely tisztelettel

Tekint, ur! Előre bocsátva azt, miszerint vala-mennyi gyógyszerre hasonló jóssággal bír, az ön hi-re s f a g y b a l z s a m a v a l, mely családomban több idült fágydagnak gyorsan végetvetett, dacára valamennyi ugynevezett egyetemes szer iránti bizal-matlanságnak elhatároztam magamat az ön vér-tisztító labdacsoaihoz folyamodni, hogy ezen apró go-lyobisok segítségével megostromoljam rég idő óta tar-tott aranyeres bántalmamat. Egy általam nem res-teti használat után telje- tökéletesen megszűnt, s én ezen labdacsokat ismerőseim körében a legbüszkö-ban ajánlom. Az ellen nincs egyáltalában semmi el-lenvetésem, ha ön ezen soraimat jóllehet névalírás nélkül - nyilvánosság elé öhajítja bocsájtani.

Mely tisztelettel
Bécs 1881. február 20. **C. V. T.**

Por lábizzadás ellen. Ezen szer eltávolítja a keletkező kellemetlen szagot, épen tartja a lábhelet és ár-talmatlan szernek van bebizonyulva. Egy doboz 50 kr.

Fagy-balzsam, PSEHOFER J.-től erek óta leg-mindennemű fagybajok és idült sebek stb. ellen. 1 telercs 40 krajczsar.

Georgé Pate pektorale-ja. Sok év óta el-köbögés, rekedtség hurut, mell- és tüdőbaj. Ezen talmak ellen legjobb és legkellensebb segéd szer, talánosan elismerte 1 doboz ára 51 kr.

Tannochinin-hajkenőcs, PSEHOFER J. laikusok által valamennyi hajnövesztő szer között elismerte. 1 csinosan kialakított vagy szelencze 2 irt.

Valamennyi francia kábólóosság vagy rakaró baráttik, vagy kifundatá pontosan a legújanyokban bezeretetik.

Postai küldemények 6 irt. alul megrendelésoknél csakis az ősszeg előleges beküldésem lett, nagyobb összegnél utánvéttel is eszközölhetnek. 10-12.

Amerikai köszvény-kenőcs. gyorsan és tökéletesen legjobbat minden köszvényes és csuszos fagyfájás, fejfájás, füliságatán stb. ellen 1 irt. 20 kr.

Chinaí toillette-szappan, a legkötelesebb szer. Használat után a bőr bárszony sima lesz és igen kellemes szagot tart meg igen sokáig tart és kinem szárad. Egy darab 70 kr.

Egyetemes tisz. itó-só, Bullrich A. W.-től Ki-csirteléses minden következményét, úgy mint fejfájás, szédülés gyomorgörccs, gyomorháj aranyér, dugulás stb. ellen 1 csomag irt. 1 irt.

Élet-essencia (prágai cseppek svéd cseppek) megromlott gyomor rosz emésztés minden-lyes ártalmas bajok ellen, kitűnő hárszer. Egy ávegcs 60 kr.

Valamennyi francia kábólóosság vagy rakaró baráttik, vagy kifundatá pontosan a legújanyokban bezeretetik.

Postai küldemények 6 irt. alul megrendelésoknél csakis az ősszeg előleges beküldésem lett, nagyobb összegnél utánvéttel is eszközölhetnek. 10-12.